

Mester Györgyi

Az új kenyér ünnepe - Aranykalász

Augusztus 20-a van, az „új kenyér ünnepe”.

Rokonokhoz megyek vidékre. Nyár van, rekkenő a hőség. Vonaton utazom, órák óta. Néha olvasok, aztán leteszem a könyvet, nézegetem a tájat. Könyv van éppen a kezemben, amikor szemembe csillan valami a sínek mellől. Az elrohanó tájból a learatott gabona helye, a tarló tűnik elő. Rajta az üres kalászból préselt, hatalmas gurigák. És hogy miért is kaptam oda a fejem? Mert a gurigák mintha aranyhuzalból lennének feltekerve. Szó szerint, sziporkázóan csillog a megtört, préselt aranykalász. Nem tudom levenni róla a szemem. Szinte hihetetlen, hogy a gabonaszár képes ilyen fényesen ragyogni.

Lehúszom az ablakot, és gyönyörködöm a nyár és a természet eme egyszerű és mégis drága adományában. Királyi fekhelye lesz majd annak az állatnak, melynek az aranyszalmából almoznak! A táj és a fenséges látvány, egyre inkább elmaradozik mellőlem, a vonat továbbrobog. A gondolataim is továbbgördülnek.

Aratás. Én gyermekkoromban még láttam aratni a nagyapámat, vidéki férfirokonaimat. Most feltűnik előttem egy régi kép. A búzatábla szélén ücsörgők apám levetett kabátján, nagy a forróság, az izzó levegőben hangosan cirpelnék a tücskök. A kaszások hadirendben vonulnak előre, dőlnek a száruk, elesnek a gabonaseregek. A meleg levegőben valami édes, különleges illat kering, amit felidézve most is az orromban érzek. Megkérdik, szomjas vagyok-e. Valaki vizet tölt a bádogkanna fedelébe. Iszom, és csodák csodája, a víz nem meleg, mint várná az ember, hanem kellemesen hűvös és szomjoltó.

Apám Borsod-Abaúj-Zemplén megye egyik piciny, határ menti falujából származott el a fővárosba. Míg a szülei éltek, gyakran jártunk haza hozzájuk. Emlékszem az elnyúló alakú, keskeny, alacsony házra, melyet egybeépítettek az istállóval, és melynek helyiségei földes padlójuák voltak. Nagyanyám, ha takarított, előbb nyírfa seprűvel felsöpörte a padlót, majd vizet hintett rá, hogy ne szálljon a por. Gondolatban megjelenik előttem a fehérre meszelt falú konyha, mely egyben egyik-másik családtagnak a hálója is volt. A keskeny faágy fölött szentkép díszelgett, a mestergerendán a férfiak a borotválkozó szerszámot tartották, s a kútra jártunk vízért. Az ablak szűk volt és kicsi, de a két ablakszárny között szoktam megtalálni húsvétkor a nekem szánt hímes tojást. A nehéz, durva faasztal körül fapadok voltak, és egy öreg, felnyitható tetejű láda tele volt a Kincses kalendárium régi számaival. És persze a kemence! Az volt ám a valami! Nagy, fehér búbja, ásító fekete szája, gyerekként csodálkozásra készített, és némi tiszteletet is ébresztett bennem. Mi Pesten már akkor is villanytűzhelyt használtunk. És mi került elő a kemencéből? Hát kerék nagyságú, ropogós héjú, foszlós bélű kenyér. Amikor nagyanyám megszigte, legalább háromfelé kellett vágnia egy szeletét, olyan hatalmas volt egy-

egy ovális karéj. Az aranykalászból, aranybarna kenyér lett. Hozzá frissen fejt tejet ittam, amit előttem szűrtek meg, és habos volt, és **édes** és meleg...Az én gyerekeim már sajnos, nem ismerik a tejet. Amit zacskóban és üvegben vagy dobozban látnak, az csak utánczat. Úgy szoktam mondani, az talán soha nem is látott tehenet.

Vonatom lassan begördült a végállomásra. A gondolataim nem fogytak el, inkább csak kényszerűségből hagytam abba az ábrándozást, mert siettek elém a szeretteim. Furcsa, milyen gyorsan eltelt az unalmas vonatút a múltidézéssel, és milyen kellemes, szeretetteljes gondolatokat ébresztett bennem a nyár, a learatott búzamező, a gurigává préselt aranykalász látványa, és az új kenyér gondolata. Bevallom, még így, gondolatban is, jólesett.